

MEMO

Aan: Commissieleden Burger & bestuur
Van: Wethouder W. Bijman
Datum: 7 november 2014
Onderwerp: Onderwijshuisvesting Avenhorn-De Goorn

D14.006184

Inleiding

In de commissievergadering Burger & bestuur van 9 december 2013 heeft de commissie kennisgenomen van relevante nieuwe ontwikkelingen die van belang zijn voor de nadere verkenning van optie 1 uit de haalbaarheidsstudie naar de gewenste huisvesting voor het basisonderwijs in Avenhorn/De Goorn. In deze optie 1 wordt in het kader van een onderbouwde besluitvorming een eerste verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheid en kosten van renovatie van de bestaande twee scholen aan Het Veer (De leveling en De Overhaal) als eventueel alternatief voor een gezamenlijke nieuwbouw van een brede school aan De Buitenroede (optie 3). Het ging bij de in december jl. gesignaleerde ontwikkelingen om de aangekondigde wetswijzigingen m.b.t. de overheveling van onderhoudstaken naar de schoolbesturen, de voorziene aanpassingen in het gemeentelijk meerjarenperspectief en de regionale visie op het bibliotheekwerk. Ook zijn toen ontwikkelingen op het gebied van krimp en kleine scholen aangestipt.

Samenvatting uitwerking verzoek van de commissie Burger & bestuur

In bijgevoegde inspectierapportages zijn, als uitwerking van de gevraagde nadere verkenning, de bouwkundige en financiële consequenties van renovatie van de basisscholen De Overhaal en De leveling bij ongewijzigd gebruik verkend. Samengevat komen de conclusies neer op het volgende:

1. De bouwtechnische staat van De Overhaal en De leveling is redelijk maar er is sprake van behoorlijke gedateerdheid en materiaalveroudering en het energieverbruik en binnenklimaat voldoen niet aan de hedendaagse eisen.
2. De beide gebouwen zouden voor een voortgezet gebruik van 20 à 30 jaar gerenoveerd moeten worden en aan de energievoorziening en het binnenklimaat moeten veel aanpassingen plaatsvinden.
3. De totale investeringskosten van eventuele bouwtechnische- en klimaat-technische renovatie op basis van voortgezet gebruik gedurende ca. 20 à 30 jaar worden geraamd op:
 - De Overhaal: € 954.841,- inclusief BTW . De boekwaarde is per 1 januari 2014: € 101.263,-. Door een eventuele renovatie zal deze toenemen tot € 1.056.104,-.
 - De leveling: € 1.336.789,- inclusief BTW. De boekwaarde is per 1 januari 2014: € 504.032,-. Door een eventuele renovatie zal deze toenemen tot € 1.877.821,-.

De beide rapportages richten zich uitsluitend op een mogelijke renovatie bij ongewijzigd voortgezet gebruik. Het hedendaags onderwijs gaat inmiddels echter uit van een andere onderwijskundige inrichting. Ook is er sprake van zich wijzigende leerlingaantallen, leegstandsrisico's en een mogelijk medegebruik van de accommodaties door andere maatschappelijke organisaties. Daarnaast spelen er vraagstukken als leefbaarheid en ligging van de schoollocatie ten opzichte van de aanwezige leerlingpopulatie. Dit kan van grote invloed zijn op de mogelijkheden en kansen van voorgezet gebruik van beide accommodaties aan 't Veer.

Hoewel uit de rapporten geconcludeerd kan worden dat renovatie geen goede optie is, is dit echter ook niet onmogelijk (zelfs 'gewoon' nog een aantal jaren onderhouden is ook nog een optie) en even puur vanuit

financieel oogpunt gezien zou dat bij het opstellen van een financieel kader wèl een beginpunt kunnen zijn. Immers de schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor onderhoud, de gemeente voor nieuwbouw, maar wettelijk is renovatie niet geregeld. Als de gemeente instemt met nieuwbouw, dan helpen wij de scholen voor heel wat jaren van onderhoudskosten af. Wat staat daar tegenover? De scholen krijgen geld voor onderhoud overgemaakt, dragen zij vanuit deze pot mee aan dit project?

Overigens zijn in deze beide rapporten de gymzaal en Peuterspeelzaal niet betrokken! Deze beide voorzieningen zijn wèl benoemd in het eerdere locatie-onderzoek.

Standpunt schoolbesturen

In aanvulling op de twee inspectierapportages is daarom met vertegenwoordigers van de beide schoolbesturen (SKO en Allure) en de locatiedirecties gesproken over de toekomstige gebruiksmogelijkheden van de beide scholen na eventuele renovatie. Hierna worden de standpunten van beide schoolbesturen samengevat:

1. Het SKO is van mening dat De Overhaal niet geschikt is voor voortgezet gebruik. Ook al is het gebouw technisch aan te passen dan nog zal het nooit voldoen aan de eisen die modern onderwijs daaraan gaat stellen. Een aantal argumenten wordt daarbij aangedragen:
 - Het huidige gebouw is te groot. Als wordt gekozen voor deze locatie dan zou totale sloop en herbouw wat nodig is meer kansen bieden dan renovatie.
 - De huidige indeling maakt goed klassenmanagement onmogelijk. Dit vraagt om een ander type gebouw.
 - Om efficiënte ondersteuning bij de ontwikkeling van leerlingen mogelijk te maken zijn kleinere ruimtes gewenst. Deze ruimtes zijn in de huidige accommodatie niet beschikbaar en moeilijk te maken.
 - Ook voor ondersteuningsfuncties als RT en IB biedt de huidige accommodatie geen geschikte mogelijkheden.
 - De groepen worden kleiner en er zal steeds minder klassikaal lesgegeven worden. Dit is allemaal lastig te organiseren in een accommodatie waarin de groepsgrootte wordt bepaald door de huidige indeling.
 - Het gebouw is te groot en zelfs na het afstoten van de aanbouw is het, rekening houdend met de ontwikkelingen rond de overheveling van taken van gemeente naar het schoolbestuur, financieel voor het schoolbestuur niet mogelijk om de accommodatie in stand te houden.
2. Allure is van mening dat De Leveling misschien wel te renoveren valt maar voor het schoolbestuur onbetaalbaar wordt in het kader van de toekomstige ontwikkelingen waarbij de schoolbesturen ook geheel verantwoordelijk worden voor het groot onderhoud. Het gebouw zou na renovatie ook veel te groot zijn. Daarnaast is de indeling van het gebouw niet geschikt om (nog) meer met combinatiegroepen te gaan werken waarbij de inzet van onderwijsassistenten en leesouders i.v.m. de betaalbaarheid een steeds grotere rol gaat spelen. Ook zou de gemeenschappelijke ruimte groter en aangepast moeten worden om beter geschikt te zijn voor de maandelijkse sluitingen en moeten er ruimtes komen om bij een continuooster eten in de groep en binnenspelen bij regen mogelijk te maken. Daarnaast biedt de school qua indeling onvoldoende mogelijkheden om fysieke combinaties

met BSO, kinderopvang, etc. te kunnen herbergen hetgeen in de ogen van Allure een 'must' is om ook in de toekomst aantrekkelijk te blijven voor ouders. De huidige dependance, die relatief jong is en weinig bouwkundige aanpassing zal krijgen, is in de zomer veel te warm en niet geschikt om aan de criteria van 'Frisse School' te laten voldoen. De speelplaats moet zeker aangepast worden. Een samenwerking met de sport is qua afstand goed denkbaar maar nog niet eerder serieus verkend.

Vervolgtraject

De huidige benadering van de toekomst van het basisonderwijs in Avenhorn/De Goorn is vooral ingegeven doordat in de onderliggende haalbaarheidsstudie is gezocht naar een geschikte locatie voor (her)huisvesting van de bestaande basisscholen. Dit al dan niet in combinatie met andere (maatschappelijke) functies. Deze pragmatische aanpak heeft als vertrekpunt dat steeds vanuit locaties en middelen naar het onderwijs-huisvestingsvraagstuk wordt gekeken zonder dat er sprake is van gemeentelijk beleid op basis van een doordachte, en min of meer flexibele, gemeentelijke (toekomst)visie. Een visie op basis van duidelijke argumenten en die inspeelt op lopende en reeds signaleerbare veranderingen in onderwijs- en gemeenteland in het bijzonder en in de samenleving in het algemeen. Een visie ook die breed gedragen wordt en is afgestemd met de in het gebied aanwezige onderwijs- en kindorganisaties waardoor deze ook goed als onderlegger kan fungeren bij vraagstukken in andere kernen van de gemeente Koggenland.

In een dergelijk beleidsdocument kan een gemeentelijke visie worden neergelegd en in een strategie worden uitgewerkt. De visie kan zich richten op onderwerpen als:

- omvang van verzorgingsgebieden
- de spreiding van onderwijsvoorzieningen
- minimale schoolomvang
- locatievoorwaarden
- de leefbaarheid van kernen
- het accommoderen van verschillende onderwijsvisies
- integrale kindcentra / dag-arrangementen
- combinatie met voorzieningen voor sport, recreatie, hobby, cultuur, muziek, etc.
- beschikbaarheid en inzet gemeentelijke (onderwijs)middelen
- inzet planologisch instrumentarium
- omvang gemeentelijk (onderwijs) vastgoed

Een dergelijk beleidsdocument is gericht op een duurzame toekomst van het basisonderwijs in alle kernen van Koggenland. Met behulp van dit beleid kunnen in de toekomst vraagstukken rond onderwijs en onderwijshuisvesting op een eenduidige wijze worden benaderd. Daarnaast legt een dergelijk beleidsdocument ook een basis voor vraagstukken rond locatiekeuzes, gemeentelijk vastgoed, bundeling van voorzieningen, leefbaarheid etc. en voorkomt het ogenschijnlijke willekeur naar de diverse kernen en inwoners van de gemeente Koggenland. Niet alleen is de formulering van een gezamenlijke toekomstvisie dringend gewenst door de beide schoolbesturen, ook de gemeente is overtuigd van de meerwaarde hiervan. Immers, ontwikkelingen gaan momenteel zeer snel. Denk hierbij aan fluctuerende leerlingaantallen, digitalisering, toekomst bibliotheek, integrale kijk op voorzieningen en uw kerntakendiscussie.

Planning

Nu kennis nemen van de bijgaande rapportages en deze mee wegen in een later stadium.

Een visietraject starten met behulp van Plandvies. Planadvies heeft tevens de bijgaande rapporten opgesteld en was betrokken bij het project Brede School Ursem en heeft daardoor veel kennis van de gemeente, de partners, onderwijs en onderwijshuisvesting. Dit traject opstarten op 1 december 2014. Doel is om met de beide schoolbesturen in de eerste helft van 2015 te komen tot een gezamenlijke visie op onderwijshuisvesting. In het najaar dit te presenteren aan de commissie Burger & bestuur en besluitvormingstraject ingaan met betrekking tot onderwijshuisvesting Avenhorn/De Goorn.